

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/17/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4220205452
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4220205452.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a sudkýň JUDr. Viery Koscelanskej a JUDr. Lenky Halmešovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého E. A., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: otec K.I., nar. XX.XX.XXXX, bytom KO. XXX/X, G. a neb. matka N., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č.k. 18P/229/2020-59 zo dňa 11. mája 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:

Súd u k l a d á Centru pre deti a rodiny - Komunita Kráľovnej pokoja Močenok povinnosť zabezpečiť odbornú pomoc maloletému E. A., nar. XX.XX.XXXX pobytovou formou, t.j. absolvovanie dočasného diagnostického pobytu v Diagnostrickom centre, Slovinská 12, 821 04 Bratislava, po dobu troch mesiacov od nástupu maloletého na diagnostický pobyt.

odôvodnenie:

1.Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh ÚPSVaR Komárno na nariadenie neodkladného opatrenia. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 360 ods.1, § 361, 367 ods.1,2,3,4, § 2 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, § 325 ods. 2 písm. d), § 330 ods.1, článkom 4 ods.1 Civilného sporového poriadku, § 49 ods.5 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, § 123 ods.1 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

1.1 V odôvodnení rozhodnutia poukázal na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno (ďalej len „ÚPSVaR“) zo dňa 18.12.2020, ktorým sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia podľa ustanovenia § 325 ods. 2 písm. d) a § 330 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to uloženia povinnosti Centru pre deti a rodiny Močenok zabezpečiť maloletému odbornú pomoc pobytovou formou t.j. absolvovanie diagnostického pobytu maloletého v Diagnostickom centre, Slovinská 1, 821 04 Bratislava po dobu troch mesiacov od začiatku diagnostického pobytu maloletého, vrátane znášania nákladov spojených s pobytom. Navrhovateľ návrh odôvodňoval tým, že nad maloletým Samuelom je rozsudkom Okresného súdu Komárno č.k. 9P/155/2011-51 zo dňa 30.11.2011 nariadená ústavná starostlivosť, ktorá je realizovaná v Centre pre deti a rodiny - Komunita Kráľovnej pokoja Močenok (ďalej len „CDR“). Centrum pre deti a rodiny opakovane informuje ÚPSVaR Komárno o výchovných problémoch maloletého, u ktorého je diagnostikované ADD/ADHA pri mentálnej inferriorite; akútna úroveň rozumových schopností orientačne spadá do pásma ľahkej mentálnej retardácie; v kolektíve je konfliktný, zádrapčivý, hádavý, chýba mu realistický pohľad na skutočnosť, vymýšľa si a žaluje, v skupine viacerých detí stráca zábrany, neustále provokuje, často klame a predvádza sa, dospelých neposlúcha, odvráva a vyhovára sa na ostatných, je často náladový, vynucuje si pozornosť, bezdôvodne

napáda deti ale aj vychovávateľov, v kolektíve je agresívny a útočný, nerešpektuje vychovávateľov a pravidlá a pod. U maloletého boli stanovené viaceré diagnózy: F913 - poruchy správania, F948 - poruchy sociálneho fungovania so začiatkom špecifickým pre detstvo a dospelie a F 901 - hyperkinetická porucha správania a je aj medikamentózne liečený. U maloletého bolo medzičasom zistené, že sa dopustil činu inak trestného - sexuálne zneužívanie podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona - a to na chlapcovi, ktorý je rovnako ako on klientom daného centra pre deti a rodiny. Trestné konanie však bolo odložené pre nedostatok veku. CDR v rámci vlastných oprávnení poskytuje maloletému opakovaně a sústavne psychologickú pomoc, sociálne poradenstvo, ciele a motivačné rozhovory a ďalšie opatrenia a ambulantnou formou zabezpečilo pre maloletého psychiatrickú pomoc. Tieto opatrenia však nevedú k náprave a javia sa ako nedostatočné. Správanie maloletého sa nateraz javí ako vysoko rizikové nielen pre neho samého, ale aj pre ostatných klientov centra, v ktorom realizuje ústavnú starostlivosť. Je preto v najlepšom záujme maloletého, ale aj ostatných detí v jeho okolí, aby mu bola poskytnutá adekvátna odborná pomoc, ktorá zodpovedá jeho potrebám, a to odborná diagnostika realizovaná pobytovou formou v určenom špeciálno-výchovnom zariadení, ktorým je diagnostické centrum. CDR podľa jeho programu takúto odbornú metódu (diagnostiku) nezabezpečuje. Diagnostiku deťom s narušeným alebo ohrozeným psychosociálnym vývinom s cieľom určenia ďalšej vhodnej výchovno-vzdelávacej, resocializačnej alebo reedukačnej starostlivosti zabezpečujú Diagnostické centrá. Diagnostický pobyt trvá spravidla dvanásť týždňov. ÚPSVaR má za to, že v záujme ďalšieho zdravého psychického, fyzického ako aj sociálneho vývinu maloletého je potrebné, aby sa realizovala odborná diagnostika maloletého v na to určenom špeciálno-výchovnom zariadení po dobu troch mesiacov pobytovou formou. Všetky finančné a iné povinnosti, ktoré môžu vyplývať v súvislosti s diagnostickým pobytom maloletého v diagnostickom centre bude povinné znášať CDR Močenok, ako zariadenie, v ktorom sa realizuje ústavná starostlivosť nad maloletým. Na základe uvedeného je nepochybné, že pre správne a účelné nastavenie ďalšej odbornej pomoci maloletému je nutná jeho odborná diagnostika v navrhovanom diagnostickom centre pobytovou formou v trvaní troch mesiacov, preto je návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dôvodný.

1.2 Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol, že o predmetnom návrhu pôvodne rozhodol uznesením č.k. 18P/229/2020-29 zo dňa 10.12.2020, ktorým konanie zastavil pre prekážku veci už raz rozhodnutej, pretože v konaní vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 18P/43/2020 bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, týkajúci sa rovnakého predmetu a tých istých účastníkov právoplatne zamietnutý. Odvolací súd uznesením č.k. 7CoP/3/2021-40 zo dňa 24.02.2021 rozhodnutie súdu prvej inštancie o zastavení konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, nakoľko sa nestotožnil s názorom, že ide o vec už raz rozhodnutú, keď v predchádzajúcom konaní sp.zn. 18P/43/2020 súd rozhodoval o rovnakom návrhu, ale o návrhu na nariadenie výchovného opatrenia podľa § 37 ods.3 písm.b) Zákona o rodine. Zároveň nariadil zistiť, aké prekážky bránia dočasnému umiestneniu dieťaťa do diagnostického centra a uzatvoreniu dohody medzi CDR a diagnostickým centrom s tým, že ak navrhovateľ osvedčí existenciu prekážok, pre ktoré nie je možné uzavrieť dohodu a dočasne umiestniť maloletého do diagnostického centra bez rozhodnutia súdu, bolo by možné uvažovať o nariadení neodkladného opatrenia.

1.3 Ďalej súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že postupoval podľa pokynu odvolacieho súdu a po zabezpečení vyjadrenia ÚPSVaR Komárno dospel k záveru, že návrh je potrebné zamietnuť. Uviedol, že maloleté dieťa sa v súčasnosti nachádza v Centre pre deti a rodiny Komunita Kráľovnej pokoja Močenok, kde mu, vzhľadom na jeho pretrvávajúce poruchy správania, nevedia zabezpečiť adekvátnu starostlivosť. Súd mal za preukázané, že maloletý trpí dlho pretrvávajúcim neprimeraným správaním, pričom má diagnostikované ADD/ADHA a spadá do pásma ľahkej mentálnej retardácie. Súd však zastáva názor, že v takomto prípade, ak je potrebné maloletému dieťaťu dočasne poskytnúť starostlivosť prostredníctvom diagnostického centra, centrum zo zákona môže premiestniť maloletého do iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu bez rozhodnutia súdu, a preto nie je potrebné, aby súd uložil povinnosť CDR zabezpečiť odbornú pomoc maloletému pobytovou formou, t.j. absolvovanie reedukačného pobytu, v Diagnostickom centre, Slovinská 1, 821 04 Bratislava, a to vrátane znášania nákladov spojených s reedukačným pobytom maloletého. V zmysle § 49 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, ak centrum nevykonáva odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú je potrebné v záujme dieťaťa zabezpečiť, zabezpečí ich inou právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady. V intenciách tohto ustanovenia má súd za to, že nie je potrebné, aby o uložení tejto povinnosti rozhodoval súd, keďže táto povinnosť vyplýva z CDR priamo zo zákona a v spojení s ustanovením § 121 ods. 1 zákona

č. 245/2008 Z.z., postačuje uzatvorenie dohody medzi liečebno-výchovným zariadením a centrom. Súd prvej inštancie poznamenal, že ÚPSVaR ako jediná prekážku, ktorá bráni dočasnému umiestneniu dieťaťa do diagnostického centra a uzatvoreniu dohody medzi centrom pre deti a rodiny a diagnostickým centrom, uviedol neexistenciu súdneho rozhodnutia. S týmto tvrdením sa však súd prvej inštancie nestotožňuje, nakoľko existuje rozhodnutie súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, v rámci ktorej je možné uzatvoriť dohodu medzi centrom pre deti a rodiny a diagnostickým centrom. Súd zároveň poznamenal že samotné diagnostické centrum vyjadrilo súhlas s umiestnením maloletého. Z uvedeného má súd za to, že neexistuje prekážka uzatvoreniu dohody v zmysle § 121 ods. 1 školského zákona. K tomu, aby bola maloletému poskytnutá odborná pomoc v zariadení mimo centra pre deti a rodiny nie je potrebné rozhodnutie súdu. Poukázal pritom aj na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č.k. 6CoP/13/2019 - 51 zo dňa 31.7.2019 a č.k. 8CoP/28/2020 - 40 zo dňa 11.09.2020 v podobnom prípade. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie návrh zamietol.

2. Proti tomuto uzneseniu podal písomne v zákonnej lehote odvolanie ÚPSVaR, ktorý navrhol napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmeniť a návrhu vyhovieť tak, ako je uvedené v petite. Uviedol, že na svojom návrhu trvá a so závermi súdu prvej inštancie zásadne nesúhlasí. Na strane maloletého nedošlo k žiadnym pozitívnym zmenám a jeho diagnostika je naďalej potrebná. Absolvovanie diagnostického pobytu je v najlepšom záujme maloletého, pretože až podľa výsledkov diagnostiky bude možné stanoviť ďalšiu cieľnú odbornú pomoc maloletému. Diagnostiku nie je možné absolvovať inak ako pobytovou formou. Tvrdenie súdu, že aj diagnostický pobyt (pobytová forma opatrenia) je Centrum pre deti a rodiny povinné zabezpečiť bez súdneho rozhodnutia, a to v súlade s § 49 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z.z., sa nezakladá na pravde a nie je v súlade s platnou právnou úpravou. ÚPSVaR je toho názoru, že súhlasné vyjadrenie Diagnostického centra Bratislava s umiestnením maloletého, si súd nesprávne vysvetlil tak, že diagnostické centrum prijme maloletého bez súdneho rozhodnutia. Ustanovenie § 121 ods.1 písm. b) zákona č. 245/2008 Z.z. je s poukazom na ustanovenie § 49 ods.5 zákona č. 305/2005 Z.z. nevykonateľné. Centrum pre deti a rodiny nemôže maloleté dieťa premiestniť na pobytovú formu starostlivosti do iného zariadenia, teda ani do diagnostického centra a naopak napr. diagnostické centrum, reedukačné centrum, či liečebno-výchovné sanatórium zase nemôže prijať dieťa z iného zariadenia t. j. napr. z Centra pre deti a rodiny, bez súdneho rozhodnutia. Ak súd v danom konaní návrhu úradu nevyhoví a zotrvá na svojom výklade ustanovenia § 49 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z.z., maloletý ostane bez adekvátnej odbornej pomoci, pretože tak ako to je vyššie uvedené, centrum pre deti a rodiny nemôže premiestniť dieťa do diagnostického centra a diagnostické centrum dieťa bez súdneho rozhodnutia neprijme. ÚPSVaR je toho názoru, že rozhodnutia súdov (ani aktuálne a ani predchádzajúce) v prípade daného dieťaťa nie sú rozhodnutia v najlepšom či v prvoradom záujme dieťaťa, ktoré predpokladá Dohovor o právach dieťaťa.

3. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP, § 2 ods.1 CMP) bez viazanosti na rozsah a dôvody odvolania (§ 65, § 66 CMP), po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods.1 CSP) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť.

4. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom konania je návrh Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Komárno na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým má byť uložená povinnosť Centru pre deti a rodiny Močenok zabezpečiť odbornú pomoc maloletému Samuelovi pobytovou formou t.j. absolvovanie diagnostického pobytu v Diagnostickom centre Bratislava, vrátane znášania nákladov spojených s diagnostickým pobytom maloletého a určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať po dobu troch mesiacov od začiatku diagnostického pobytu maloletého. Z návrhu a listinných dokladov vyplýva, že pobyt v diagnostickom centre je pre dieťa nevyhnutný, pričom ÚPSVaR sa domáhal za účelom zabezpečenia odbornej pomoci dočasného umiestnenia maloletého v inom zariadení už návrhom na nariadenie výchovného opatrenia podaným dňa 14.02.2020 a následne aj ďalšími návrhmi, ktorým nebolo vyhovené. Z rozhodnutia Krajského súdu v Nitre súdu č.k. 12 CoP/22/2020-73 zo dňa 09.07.2020 vyplýva, že pre zabezpečenie odbornej pomoci nie je potrebné a nie je to ani v súlade so zákonom, aby bolo súdom rozhodnuté o nariadení výchovného opatrenia, ale postačuje uzatvorenie dohody medzi liečebno-výchovným zariadením a centrom, kde je dieťa umiestnené, čo vyplýva z ustanovenia § 121 ods.1 písm. b) Školského zákona, pričom nejde o premiestnenie dieťaťa na výkon rozhodnutia v zmysle § 49 ods.5 zákona č. 305/2005 Z.z.. Napriek vyjadrenému právnemu názoru vo viacerých súdnych rozhodnutiach vydaných v predmetnej veci, nedošlo k umiestneniu dieťaťa do diagnostického centra,

príčom od podania prvého návrhu uplynul viac ako rok a dieťa nebolo diagnostikované, hoci túto odbornú pomoc naliehavo potrebuje.

5. Z uznesenia odvolacieho súdu č.k. 7CoP/3/2021-40 zo dňa 24. februára 2021, ktorým bolo zrušené uznesenie Okresného súdu Komárno č.k. 18P/229/2020-29 zo dňa 30. decembra 2020 a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, vyplýva, že súd prvej inštancie sa musí zaoberať tým, aké prekážky bránia dočasnému umiestneniu dieťaťa do diagnostického centra a uzatvoreniu dohody medzi centrom pre deti a rodiny a diagnostickým centrom a ak zistí, že maloletému dieťaťu, ktoré nevyhnutne a urýchlene potrebuje byť diagnostikované v diagnostickom centre, nie je možné takúto odbornú pomoc poskytnúť bez súdneho rozhodnutia, bude potrebné v záujme rýchlej a účinnej ochrany maloletého dieťaťa neodkladné opatrenie nariadiť. Odvolací súd tak zaujal jednoznačné stanovisko, podľa ktorého je potrebné posudzovať osvedčenie naliehavej potreby na nariadení neodkladného opatrenia podľa § 325 ods.2 písm. d) CSP, prihliadajúc prioritne na účel, ktorý sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sleduje, a tým je nepochybne najlepší záujem maloletého dieťaťa na zabezpečení dočasného umiestnenia do diagnostického centra.

6. Súd prvej inštancie v zmysle pokynu odvolacieho súdu zabezpečil stanovisko navrhovateľa, avšak nevyhodnotil ho správne. ÚPSVaR vo vyjadrení zo dňa 31.03.2021 uviedol, že jedinou prekážkou, ktorá bráni dočasnému umiestneniu maloletého do diagnostického centra je neexistencia súdneho rozhodnutia bez ktorého diagnostické centrum dieťa neprijme. Tvrdenie súdu, že aj navrhovanú pomoc dieťaťu, t. j. diagnostický pobyt je centrum pre deti a rodiny povinné zabezpečiť bez súdneho rozhodnutia sa nezakladajú na pravde a toto tvrdenie nie je v súlade s platnou právnou úpravou. Ak by tomu tak bolo úrad ako štátny orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rovnako tak príslušné centrum pre deti a rodiny, by sa nesnažili túto situáciu riešiť súdnou cestou a dieťa by už dávno diagnostický pobyt absolvovalo, a to najmä s poukazom na najlepší záujem dieťaťa. Ak by centrum, v ktorom sa vykonáva pobytové opatrenie súdu, premiestnilo dieťa na pobytovú formu (t.j. nie na ambulantnú formu - dennodenné dochádzanie) odbornej pomoci dieťaťu do iného centra či zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, bolo by to v zmysle ustanovenia § 49 ods. 5 z.č. 305/2005 Z.z. považované za premiestnenie dieťaťa do iného centra, či iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu a bolo by nezákonné, ak by sa zrealizovalo bez rozhodnutia súdu. ÚPSVaR si vyžiadal aj vyjadrenie Centra pre deti a rodiny Močenok, ku skutočnosti, ktorá im bráni dočasnému umiestneniu maloletého do diagnostického centra. Z vyjadrenia Centra pre deti a rodiny Močenok jednoznačne vyplýva, že jedinou prekážkou je neexistencia súdneho rozhodnutia, a to tak na ich strane, ako aj na strane Diagnostického centra Bratislava. Ďalej uviedol, že ak súd návrhu úradu nevyhoví, pôjde o rozhodnutie, ktoré nebude rozhodnutím v najlepšom, či prvoradom záujme dieťaťa, ktoré predpokladá Dohovor o právach dieťaťa a rozhodnutie nebude ani v súlade s čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z., a to nie len z pohľadu maloletého, ale aj z pohľadu ostatných detí v jeho okolí. Dôvody na diagnostický pobyt maloletého naďalej trvajú a ak súd nerozhodne v súlade s návrhom úradu, maloletý ostane bez adekvátnej odbornej pomoci.

7. Odvolací súd si v rámci odvolacieho konania zabezpečil stanovisko Centra pre deti a rodiny Močenok a Diagnostického centra Bratislava. Z vyjadrenia CDR zo dňa 22.06.2021 vyplýva, že podľa usmernenia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava nemôže centrum pre deti a rodiny od 01.04.2018 premiestniť dieťa na základe dohody do iného zariadenia t.j. diagnostického centra, reedukačného centra, liečebno-výchovného sanatória. Dieťa môže byť premiestnené len zmenou zariadenia na základe rozhodnutia súdu v zmysle § 49 ods.5 zák.č. 305/2005 Z.z. V prípade, že dieťa má v kmeňovom zariadení nariadenú ústavnú starostlivosť na dobu dočasnej starostlivosti v diagnostickom centre, je potrebné nariadenie neodkladné opatrenia, pričom na diagnostike maloletého centrum trvá. Diagnostické centrum Bratislava vo svojom stanovisku zo dňa 22.06.2021 uviedlo, že prijatie dieťaťa do centra na základe dohody medzi zariadeniami nie je možné, keďže došlo k zmene legislatívy. Prijatie maloletého E. vzhľadom na aktuálne naplnenú kapacitu by bolo možné zrealizovať po 15.08.2021 a to na základe neodkladného opatrenia na čas potrebný na stanovenie odbornej diagnostiky t.j. tri mesiace. V Metodickom pokyne Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava č. 4-3/2021, účelom ktorého je zabezpečiť jednotný postup centier pre rodiny a deti v zriaďovateľskej pôsobnosti Ústredia, je okrem iného riešené i poskytovanie odbornej pomoci pobytovou formou v inom zariadení, pričom v metodickom pokyne sa uvádza, že zabezpečenie odbornej diagnostiky v diagnostickom centre má prednosť pred zabezpečením odbornej diagnostiky v reedukačnom centre bez odbornej diagnostiky. Diagnostické centrum poskytne dieťaťu umiestnenému na základe pobytového opatrenia

súdu odbornú pomoc pobytovou formou iba na základe rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení, o uložení výchovného opatrenia.

8. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 325 ods.2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

12. Podľa § 330 ods.1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

13. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

14. Podľa § 361 CMP, súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

15. Podľa § 49 ods.5 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, ak je v záujme dieťaťa potrebné zabezpečiť odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú centrum podľa programu centra nevykonáva, zabezpečí ich inou právnickou alebo fyzickou osobou, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady, centrum nemôže na tento účel premiestniť dieťa do iného centra alebo iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu.

16. Podľa § 121 ods.1 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, diagnostické centrum poskytuje diagnostickú, psychologickú, psychoterapeutickú, výchovno-vzdelávaciu starostlivosť deťom na základe a) žiadosti zákonného zástupcu dieťaťa, b) dohody so zariadením, v ktorom sa vykonáva rozhodnutie súdu, c) neodkladného opatrenia podľa osobitného predpisu (ust. § 360 a 365 CMP), d) rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia.

17. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o rodine), prvá veta, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

18. Zákon rozlišuje dve skupiny neodkladných opatrení: a/ neodkladné opatrenia, ktorých účelom je bezodkladná úprava pomerov strán, pričom potreba takejto bezodkladnej úpravy pomerov musí byť pritom naliehavá a úprava pomerov sa nemôže vzťahovať i na čas minulý, b/ opatrenia nariadené v prípade, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

19. V prípade návrhu na vydanie neodkladného podľa § 325 CSP je potrebné skúmať, či je nárok osvedčený a či je neodkladné opatrenie potrebné, teda či existuje predpoklad nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Potreba úpravy pomerov musí byť bezodkladná, čo zahŕňa aj prvok naliehavosti a nevyhnutnosti. V súvislosti s vyhodnotením potreby bezodkladne upraviť pomery musí súd skúmať aj osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia prvoradým záujmom zabezpečenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Účelom neodkladného opatrenia je rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu a rýchla úprava právnych pomerov maloletého dieťaťa.

20. Odvolací súd pri prejednaní odvolanie ÚPSVaR Komárnu prihladal na aktuálny skutkový stav, z ktorého je zrejmé, že maloletému E.torého zdravotný stav naliehavo vyžaduje absolvovanie dočasného diagnostického pobytu, nebol takýto pobyt v diagnostickom centre doposiaľ zabezpečený, pričom

ÚPSVaR sa domáhal dočasného umiestnenia maloletého už dňa 14.02.2020. Bez ohľadu na to, či je uvedený stav dôsledkom objektívnych príčin, spočívajúcich v nejednoznačnej právnej úprave, alebo subjektívnych príčin, spočívajúcich v nesprávnom výklade príslušných zákonných ustanovení, dospel odvolací súd k záveru, že vzniknutú situáciu je potrebné bezodkladne riešiť a to tak, aby bol naplnený čl.5 základných zásad Zákona o rodine, podľa ktorého prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach týkajúcich sa maloletých detí je ich najlepší záujem a tým je jeho dočasné umiestnenie v diagnostickom centre za účelom diagnostikovania a zistenia, či je potrebné dieťa na výkon rozhodnutia súdu premiestniť do iného vhodnejšieho zariadenia. Je neudržateľné, aby otázka výkladu niektorých, pre daný prípad relevantných, ustanovení, prípadne posudzovanie správnosti metodických pokynov Ústredia PSVaR, ktorými sa centrum i diagnostické centrum riadia, prevážila nad potrebou akútneho umiestnenia dieťaťa v diagnostickom zariadení. Odvolací súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí na základe výkladu ustanovenia § 49 ods.5 zák. č. 305/2005 Z.z. a § 121 ods.1 zákona č. 245/2008 Z.z. konštatoval, že je možné dieťa dočasne premiestniť za účelom diagnostikovania do diagnostického centra na základe dohody, tak ako to vyplýva z § 121 ods.1 písm. b) zákona č. 245/2008 Z.z., pričom v takomto prípade nejde o zmenu zariadenia za účelom výkonu rozhodnutia súdu o ústavnej starostlivosti a na tomto stanovisku i naďalej zotrúva (rovnaký právny názor vyslovil Krajský súd v Nitre aj v rozhodnutí č.k. 12 CoP/22/2020-73 zo dňa 09.07.2020), avšak bolo potrebné prihliadnuť na okolnosti tohto konkrétneho prípadu a to, že aj napriek vysloveniu právneho názoru v rozhodnutiach súdov, dieťa doposiaľ nebolo umiestnené v diagnostickom centre, pričom tento stav pretrúva viac ako jeden rok a zdravotný stav maloletého si diagnostiku vyžaduje z hľadiska jeho vlastnej ochrany ako aj ochrany ostatných detí. Zo stanoviska CDR a diagnostického centra je zrejmé, že opierajúc sa o metodické usmernenie Ústredia PSVaR dočasné premiestnenie dieťa na základe dohody, a teda bez súdneho rozhodnutia, nie je možné. Vzhľadom na uvedené potom odvolací súd konštatuje, že v danom prípade existujú prekážky (či už subjektívneho alebo objektívneho charakteru), ktoré bránia tomu, aby mohlo byť dieťa dočasne umiestnené v diagnostickom centre za účelom diagnostikovania, pričom dočasný pobyt v diagnostickom centre je potrebný k tomu, aby bolo možné zvoliť ďalší postup smerujúci k výberu zariadenia, ktoré bude na výkon ústavnej starostlivosti pre maloleté dieťa a jeho potreby najviac vyhovujúci.

21. Odvolací súd na základe uvedeného dospel k záveru, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď dôvody pre ktoré nedošlo k uzavretiu dohody o dočasnom umiestnení maloletého, uvedené vo vyjadrení zo dňa 31.03.2021 nevyhodnotil ako prekážky brániace dočasnému umiestneniu dieťaťa do diagnostického centra a návrh na vydanie neodkladného opatrenia zamietol. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dôvody, pre ktoré nedošlo k umiestneniu dieťaťa na dočasný diagnostický pobyt bez súdneho rozhodnutia vyhodnotil ako existujúce prekážky, ktoré bránia umiestneniu dieťaťa do diagnostického centra, pričom jeho umiestnenie do diagnostického centra je nevyhnutne potrebné. Vzhľadom na uvedené mal odvolací súd za dostatočne osvedčené, že boli splnené zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle ustanovenia § 325 ods.2 písm. d) CSP, keď niet pochyb o tom, že v záujme maloletého dieťaťa je bezodkladne potrebné dočasne upraviť pomery na jeho strane a to zabezpečením jeho umiestnenia do diagnostického centra na dobu troch mesiacov a následne zvoliť jeho prípadné umiestnenie v inom vhodnejšom zariadení. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že v tomto prípade nejde o výchovné opatrenie, ani o neodkladné opatrenie podľa § 360 a 365 CMP, ale o neodkladné opatrenie podľa § 325 ods.2 písm.d) CSP, ktorým súd uložil povinnosť Centru pre deti a rodiny zabezpečiť umiestnenie dieťaťa na obdobie troch mesiacov za účelom diagnostiky, tak ako sa ho navrhovateľ domáhal a to práve s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, keď na jednej strane je potreba dočasného diagnostického pobytu preukázaná a aj akútna a na strane druhej po dobu vyše jedného roka dotknuté subjekty nenašli iný spôsob riešenia tejto situácie (napr. návrhom na zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti, ktoré by bolo pre maloletého vzhľadom na preukázané zdravotné a výchovné problémy pre neho vhodnejšie). Odvolací súd opierajúc sa o čl.5 základných zásad Zákona o rodine, z ktorého jasne vyplýva, že každé rozhodnutie týkajúce sa maloletého dieťaťa je determinované vždy jeho najlepším záujmom, postupoval podľa § 388 CSP, rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a neodkladné opatrenie v zmysle návrhu ÚPSVaR nariadil.

22. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).